

Tabel 1 Stikstofgebruiksnormen

Waarvoor gebruiken?

De stikstofgebruiksnormen gebruikt u om de totale stikstofgebruiksruimte voor meststoffen voor uw bedrijf te berekenen. De stikstofgebruiksnormen (kilo's stikstof per hectare per jaar) zijn per gewas of gewasgroep vastgesteld.

Hoe te gebruiken?

U rekent met de oppervlakte en het gewas dat op 15 mei wordt geteeld. U vermenigvuldigt de oppervlakte in hectare met de norm die bij het betreffende gewas en de grondsoort hoort. Dit doet u voor alle gewassen. De uitkomsten telt u bij elkaar op.

Volgteelt

Beginnt u na de eerste teelt met een andere teelt, dan kunt u ook deze volgende teelt meenemen in de berekening van de totale stikstofgebruiksruimte voor uw bedrijf. Per volgteelt kunt u een stikstofgebruiksnorm meetellen. Voor enkele gewassen mag u de norm pas meetellen in het jaar van oogsten (zie voetnoot 5). Als in de tabel een aparte norm is opgenomen voor een volgteelt, dan moet u die gebruiken. In andere gevallen kunt u rekenen met de norm die zou gelden wanneer het om een eerste teelt gaat.

Let op! Dit geldt niet voor gewassen waarbij 'meermalige oogst' is vermeld. Voor deze gewassen geldt de norm voor het hele jaar en niet per teelt.

Volgteelt na maïs

Als u na de teelt van maïs een groenbemester, tijdelijk grasland of een verplicht vanggewas teelt, mag u voor deze volgteelt geen extra stikstofgebruiksnorm meetellen (zie voetnoot 2 en 6 en tabel 10b).

Beweiden of volledig maaien?

U bepaalt op bedrijfsniveau en niet op perceelsniveau of grasland wordt gezien als grasland met beweiden of grasland met volledig maaien.

Onder grasland met volledig maaien wordt ook verstaan grasland waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan twee jaar

wordt geweid. Het aantal stuks jongvee in de wei mag dan niet groter zijn dan het aantal ouderdieren dat u op uw bedrijf houdt. Hobbymatig gehouden dieren worden hierbij niet meegeteld.

Winterteelt

Voor gewassen waarbij 'winterteelt' is vermeld, geldt dat u de hele norm in het jaar van inzaai, planten of poten kunt gebruiken. Als een deel van de norm in het tweede jaar wordt gebruikt, dan mag dat tot maximaal de hoeveelheid vermeld bij 'waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)'.

Mengteelt en onderzaai

Bij mengteelten rekent u met de norm voor het gewas dat in economisch opzicht het meest rendabel is. Bij onderzaai rekent u met de norm voor het hoofdgewas. Als na de oogst van het hoofdgewas het ondergewas doorgroeit tot een oogstbaar product, mag u ook voor dit ondergewas de norm meetellen.

Graszaad

Als u bij de teelt van graszaad in het voorjaar of najaar nog een voedersnede wint, dan kunt u het perceel in deze voorjaars- of najaarsperiode als grasland beschouwen en rekent u naast de norm voor graszaad ook met de norm voor tijdelijk grasland.

Aardappelrassen hoge of lage norm

Voor verschillende consumptie- en pootaardappelrassen is per ras een hoge of lage norm vastgesteld. Voor rassen die niet zijn opgenomen in tabel 1a en 1b moet u rekenen met de norm 'consumptie-aardappelrassen overig' of 'pootaardappelrassen overig' uit tabel 1.

Suikerbieten en fritesaardappelen op klei

Voor suikerbieten en de fritesaardappelrassen uit tabel 1c die worden geteeld op klei gelden hogere stikstofgebruiksnormen. Voor het gebruik van deze hogere normen zijn voorwaarden. Deze voorwaarden vindt u op de website van Het LNV-Loket.

De extra norm voor suikerbieten is 15 kg stikstof per hectare per jaar. Voor fritesaardappelrassen uit tabel 1c is de extra norm 30 kg stikstof per hectare per jaar.

Tabel 1 Stikstofgebruiksnormen

Gewas	Klei		Zand		Löss ⁴		Veen	
	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013
Grasland (kg N per ha per jaar)								
Grasland met beweiden	310	310	250	250	250	250	265	265
Grasland met volledig maaien ¹	350	350	320	320	320	320	300	300
Tijdelijk grasland² (kg N per ha per periode)								
van 1 januari tot minstens 15 april	60	60	50	50	50	50	50	50
van 1 januari tot minstens 15 mei ³	110	110	90	90	90	90	90	90
van 1 januari tot minstens 15 augustus ³	250	250	210	210	210	210	210	210
van 1 januari tot minstens 15 september ³	280	280	235	235	235	235	235	235
van 1 januari tot minstens 15 oktober ³	310	310	250	250	250	250	265	265
vanaf 15 april tot minstens 15 oktober	310	310	250	250	250	250	265	265
vanaf 15 mei tot minstens 15 oktober	280	280	235	235	235	235	235	235
vanaf 15 augustus tot minstens 15 oktober	95	95	80	80	80	80	80	80
vanaf 15 september tot minstens 15 oktober	30	30	25	25	25	25	25	25
vanaf 15 oktober	0	0	0	0	0	0	0	0

Gewas	Klei		Zand		Löss ⁴		Veen	
	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013
Akkerbouwgewassen (kg N per ha per teelt)								
Consumptieaardappelrassen hoge norm (zie tabel 1a)	275	275	270	260	265	255	270	270
Consumptieaardappelrassen overig	250	250	245	235	240	230	245	245
Consumptieaardappelrassen lage norm (zie tabel 1a)	225	225	220	210	215	205	220	220
Consumptieaardappel, vroeg (loofvernietiging voor 15 juli)	120	120	120	120	120	120	120	120
Pootaardappelrassen hoge norm (zie tabel 1b)	140	140	140	140	140	140	140	140
Pootaardappelrassen overig	120	120	120	120	120	120	120	120
Pootaardappelrassen lage norm (zie tabel 1b)	100	100	100	100	100	100	100	100
Pootaardappelen, uitgroei teelt (loofvernietiging na 15 augustus)	180	180	170	165	170	165	170	170
Zetmeelaardappelen	240	240	230	230	230	230	230	230
Suikerbieten	150	150	145	145	145	145	145	145
Cichorei	70	70	70	70	70	70	70	70
Voederbieten	165	165	165	165	165	165	165	165
Wintertarwe ⁵	245	245	160	160	195	190	160	160
Zomertarwe	150	150	140	140	140	140	140	140
Wintergerst ⁵	140	140	140	140	140	140	140	140
Zomergerst	80	80	80	80	80	80	80	80
Triticale ⁵	160	160	150	150	150	150	150	150
Winterrogge ⁵	140	140	140	140	140	140	140	140
Haver ⁵	100	100	100	100	100	100	100	100
Maïs, bedrijven met derogatie ⁶	160	160	150	140	150	140	150	150
Maïs, bedrijven zonder derogatie ⁶	185	185	150	140	150	140	150	150
Luzerne, eerste jaar	40	40	40	40	40	40	40	40
Luzerne, volgende jaren	0	0	0	0	0	0	0	0
Graszaad, Engels raaigras, 1e jaars	165	165	155	150	155	150	155	155
Graszaad, Engels raaigras, overjarig	200	200	190	185	190	185	190	190
Graszaad, rietzwenkgras	140	140	135	130	135	130	135	135
Graszaad, rietzwenkgras, volgteelt	60	60	55	50	55	50	55	55
Graszaad, veldbeemd	110	110	105	100	105	100	105	105
Graszaad, veldbeemd, volgteelt	60	60	55	50	55	50	55	55
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars	85	85	80	75	80	75	80	80
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars, volgteelt	35	35	35	35	35	35	35	35
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig	115	115	110	105	110	105	110	110
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig, volgteelt	45	45	45	45	45	45	45	45
Graszaad, westerwolds	110	110	105	100	105	100	105	105
Graszaad, Italiaans	130	130	125	120	125	120	125	125
Graszaad, overig	90	90	85	80	85	80	85	85
Graszaad, overig, volgteelt	45	45	45	45	45	45	45	45
Graszoden	340	340	340	340	340	340	340	340
Ui, zaaiui, overig	120	120	120	120	120	120	120	120
Winterui, 2e jaars plantui	170	170	160	155	160	155	160	160
waarvan ten hoogste na 31/12 (winter teelt)	130	130	125	120	125	120	125	125
Blauwmaanzaad	110	110	105	100	105	100	105	105
Karwij	150	150	145	140	145	140	145	145
waarvan ten hoogste na 31/12 (winter teelt)	90	90	85	80	85	80	85	85
Koolzaad, winter	205	205	195	190	195	190	195	195
waarvan ten hoogste voor 31/12 (winter teelt)	45	45	45	45	45	45	45	45
Koolzaad, zomer	120	120	120	120	120	120	120	120
Vlas	70	70	70	70	70	70	70	70
Akkerbouw overig	200	200	190	185	190	185	190	190
Bladgewassen (kg N per ha per teelt)								
Spinazie, 1e teelt	260	260	200	190	200	190	200	200
Spinazie, volgteelt	185	185	150	145	150	145	150	150
Slasoorten, 1e teelt	180	180	170	165	170	165	170	170
Slasoorten, volgteelt	105	105	105	105	105	105	105	105
Andijvie, 1e teelt	180	180	170	170	170	170	170	170
Andijvie, volgteelt	90	90	90	90	90	90	90	90
Selderij, bleek/groen	200	200	190	185	190	185	190	190
Prei	245	245	235	225	235	225	235	235
waarvan ten hoogste na 31/12 (winter teelt)	100	100	95	90	95	90	95	95
Bladgewassen, overig, eenmalige oogst	150	150	145	140	145	140	145	145
Bladgewassen, overig, meermalige oogst	275	275	260	250	260	250	260	260

Gewas	Klei		Zand		Löss ⁴		Veen	
	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013
Koolgewassen (kg N per ha per teelt)								
Spruitkool	290	290	275	265	275	265	275	275
waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	50	50	50	50	50	50	50	50
Witte kool	320	320	305	290	305	290	305	305
Rode kool	285	285	270	260	270	260	270	270
Savooiekool	285	285	270	260	270	260	270	270
Spitskool	285	285	270	260	270	260	270	270
Bloemkool	230	230	220	210	220	210	220	220
waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	120	120	115	110	115	110	115	115
Broccoli	270	270	245	235	245	235	245	245
Chinese kool	180	180	160	155	160	155	160	160
Boerenkool	170	170	160	155	160	155	160	160
Paksoi	180	180	170	165	170	165	170	170
Raapstelen	140	140	135	130	135	130	135	135
Kruiden (kg N per ha per teelt)								
Kruiden, bladgewas, eenmalige oogst	150	150	145	140	145	140	145	145
Kruiden, bladgewas, meermalig oogsten	275	275	260	250	260	250	260	260
Kruiden, wortelgewassen	200	200	190	185	190	185	190	190
Kruiden, zaadgewassen	100	100	95	90	95	90	95	95
Vruchtgewassen (kg N per ha per teelt)								
Aardbei (wachtbed, vermeerdering)	120	120	115	110	115	110	115	115
Aardbei (productie)	170	170	160	155	160	155	160	160
waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	80	80	75	70	75	70	75	75
Komkommerachtigen (augurk, courgette, meloen, pompoen)	190	190	180	175	180	175	180	180
Suikermaïs	200	200	190	185	190	185	190	190
Stam/stokboon, vers	120	120	115	110	115	110	115	115
Landbouwstambonen, rijp zaad	135	135	135	135	135	135	135	135
Veld- en tuinbonen, vers + rijp zaad	50	50	50	50	50	50	50	50
Tuinbonen, vers/peulen	75	75	75	75	75	75	75	75
Erwt, vers + rijp zaad	30	30	30	30	30	30	30	30
Peul	90	90	85	85	85	85	85	85
Stengel/knol/wortelgewassen (kg N per ha per teelt)								
Asperge (excl. opkweek)	85	85	80	75	80	75	80	80
Knolselderij	200	200	190	185	190	185	190	190
Knolvenkel/venkel	180	180	170	165	170	165	170	170
Koolraap	170	170	160	155	160	155	160	160
Koolrabi	180	180	170	165	170	165	170	170
Kroten/rode bieten	185	185	175	170	175	170	175	175
Winterpeen/waspeen	110	110	110	110	110	110	110	110
Bospeen	50	50	50	50	50	50	50	50
Rabarber	250	250	240	230	240	230	240	240
Radijs	80	80	80	80	80	80	80	80
Schorseneer	170	170	170	170	170	170	170	170
Witlof	100	100	100	100	100	100	100	100
Vollegrondsgroenten, overig	200	200	190	185	190	185	190	190
Groenbemesters⁷ (kg N per ha per teelt)								
Niet-vlinderbloemige groenbemesters (bladrammenas, gele mosterd, gras/granen)	60	60	50	50	50	50	60	60
Vlinderbloemige groenbemesters (wikke)	30	30	25	25	25	25	30	30
Tagetes	90	90	80	80	80	80	90	90
Bloembollengewassen⁵ (kg N per ha per teelt)								
Acidanthera	255	255	240	240	240	240	240	240
Anemone coronaria	130	130	125	125	125	125	125	125
Fritillaria imperialis	135	135	130	130	130	130	130	130
Hyacint	220	220	210	210	210	210	210	210
Iris, grofbollig	170	170	160	160	160	160	160	160
Iris, fijnbollig	140	140	135	135	135	135	135	135
Krokus, grote gele	175	175	165	165	165	165	165	165
Krokus, overig	90	90	85	85	85	85	85	85
Narcis	145	145	140	140	140	140	140	140
Tulp	200	200	190	190	190	190	190	190
Dahlia	110	110	105	105	105	105	105	105
Gladiol, pitten	260	260	245	245	245	245	245	245
Gladiol, kralen	190	190	180	180	180	180	180	180
Knolbegonia	150	150	145	145	145	145	145	145
Lelie	155	155	145	145	145	145	145	145
Zantedeschia	110	110	110	110	110	110	110	110
Overige bolgewassen	165	165	155	155	155	155	155	155

Gewas	Klei		Zand		Löss ⁴		Veen	
	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013	2010/2011	2012/2013
Fruitteltegewassen (kg N per ha per jaar)								
Appel	175	175	165	165	165	165	165	165
Blauwe bes	100	100	95	95	95	95	95	95
Braam	150	150	140	140	140	140	140	140
Framboos	150	150	140	140	140	140	140	140
Kers	175	175	165	165	165	165	165	165
Peer	175	175	165	165	165	165	165	165
Pruim	175	175	165	165	165	165	165	165
Rode bes	150	150	140	140	140	140	140	140
Wijnbouw	100	100	95	95	95	95	95	95
Zwarte bes	175	175	165	165	165	165	165	165
Buitenbloemen (kg N per ha per teelt)								
Buitenbloemen hoge norm ⁸	200	200	200	200	200	200	200	200
Buitenbloemen overig	150	150	150	150	150	150	150	150
Boomkwekerijgewassen (kg N per ha per jaar)								
Laanbomen: onderstammen	40	40	40	40	40	40	40	40
Laanbomen: spillen	90	90	90	90	90	90	90	90
Laanbomen: opzetters	115	115	115	115	115	115	115	115
Sierheesters	75	75	75	75	75	75	75	75
Coniferen (inclusief kerstsparen en dennen)	80	80	80	80	80	80	80	80
Rozen (inclusief zaailingen, onderstammen)	70	70	70	70	70	70	70	70
Bos- en Haagplantsoen	95	95	95	95	95	95	95	95
Vaste planten	175	175	175	175	175	175	175	175
Vruchtbomen: onderstammen	30	30	30	30	30	30	30	30
Vruchtbomen: moerbomen	110	110	110	110	110	110	110	110
Vruchtbomen	135	135	105	105	105	105	105	105
Trek- en besheesters	80	80	80	80	80	80	80	80
Snijgroen	95	95	95	95	95	95	95	95
Ericaceae	70	70	70	70	70	70	70	70
Buxus	95	95	95	95	95	95	95	95
Bosbouw (kg N per ha per jaar)								
Snelgroeiende houtsoorten voor biomassa-productie	90	90	90	90	90	90	90	90
Vaste norm op bedrijfsniveau⁹ (kg N per ha per jaar)								
Vaste norm	110	110	110	110	110	110	110	110

¹ Onder grasland met volledig maaïen valt ook grasland waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan twee jaar wordt geweid, voor zover het aantal stuks jongvee in de wei niet groter is dan het aantal op het bedrijf gehouden ouderdieren. Daarnaast mogen hobbymatig gehouden dieren worden geweid.

² De normen gelden niet voor tijdelijk grasland dat aansluit op maïs.

³ Deze gebruiksnormen zijn alleen van toepassing voorzover ze zijn toegestaan binnen de regels van het Besluit gebruik meststoffen.

⁴ De gebruiksnormen die onder Löss zijn vermeld gelden alleen als het grond betreft die is ontstaan in eolisch materiaal en binnen 80 cm van het maaiveld voor meer dan de helft bestaat uit leem (fractie kleiner dan 50 µm). Voor de overige lössgronden gelden de gebruiksnormen die onder Zand zijn vermeld.

⁵ De gebruiksnorm wordt volledig toegerekend aan het jaar van oogsten.

⁶ De normen voor maïs zijn inclusief de norm van de daarop aansluitend geteelde groenbemesters.

⁷ Deze gebruiksnormen zijn alleen van toepassing als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden. Voor groenbemesters op zand, löss en veen geldt: inzaaien vóór 1 september en na 1 december ploegen. Op klei geldt: inzaaien vóór 1 september en na 1 november ploegen. Een uitzondering wordt gemaakt voor groene braak en als de groenbemester minimaal tien weken in het groeiseizoen op het land staat als aansluitend daarop een volggewas wordt geteeld. De normen gelden niet voor groenbemesters die aansluiten op maïs.

⁸ Voor de volgende buitenbloemen geldt de hoge norm: *Alchemilla mollis*, *Carthamus*, *Gypsophila paniculata*, *Lymonium*, *Lysimachia*, *Paenonia*, *Solidago*, *Veronica*.

⁹ Deze vaste norm op bedrijfsniveau geldt als het gewogen gemiddelde van de hoeveelheid stikstof van alle op de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond geteelde gewassen of gewasgroepen uit tabel 1 op het bedrijf in dat kalenderjaar ten minste 100 kg N/ha en ten hoogste 110 kg N/ha bedraagt.

Tabel 1a Consumptieaardappelrassen

Consumptieaardappelrassen hoge norm		Consumptieaardappelrassen lage norm	
Adora	Lady Rosetta	Agria	Markies
Annabelle	Liseta	Allure	Milva
Bintje	Maritiema	Alpha	Minerva
Carlita	Marlen	Aprilia	Mondial
Courage	Miranda	Asterix	Morene
Draga	Ramos	Aziza	Mozart
Felsina	Redstar	Ballys	Producent
Fontane	Sante	Baraka	Remarka
Innovator	Satellite	Bartina	Rodeo
Inova	Victoria	Cesar	Safari
Jaerla	VR 808	Dore	Saphire
Lady Blanca	Zorba	Eigenheimer	Simply Red
Lady Olympia		El Paso	Spirit
		Futura	Terra Gold
		Gloria	Ukama
		Irene	Vision
		Maradonna	

Tabel 1b Pootaardappelrassen

Pootaardappelrassen hoge norm		Pootaardappelrassen lage norm	
Adora	Leyla	Arcade	Morene
Agata	Linzer Delikatess	Astarte	Mozart
Annabelle	Miriam	Asterix	Picasso
Arinda	Orinana	Baraka	Remarka
Berber	Premiere	Bartina	Resonant
Binella	Primura	Diamant	Rodeo
Climax	Prior	Dolce Vita	Saphire
Donald	Rikea	Elles	Sifra
Elisabeth	Romano	Elvira	Simply Red
Fontane	Satellite	Everest	Spirit
Gloria	Sirco	Florijn	Van Gogh
Inova	Sirtema	Kardal	Vebesta
Jaerla	Sofia (AR 93-272)	Karnico	Vento
Junior	Tresor	Maradonna	Voyager
Lady Rosetta	Ukama	Mondial	
Lady Olympia			

Tabel 1c Fritesaardappelrassen stikstofdifferentiatie op klei

Accord	Fresco	Ramos
Agria	Fontane	Remarka
Amora	Frieslander	Russet Burbank
Anosta	Innovator	Sagitta
Arcade	Kennebec	Santana
Asterix	Lady Amarilla	Shepody
Bintje	Lady Blanca	Spirit
Challenger	Lady Olympia	Sinora
Daisy	Marijke	Ukama
Dolce Vita	Maritiema	Umatilla Russet
Donald	Markies	Van Gogh
Fianna	Miranda	Victoria
Felsina	Miriam	Zorba
Florida	Premiere	

Tabel 2 Fosfaatgebruiksnormen

Waarvoor gebruiken?

De fosfaatgebruiksnormen (in kilo's fosfaat per ha per jaar) gebruikt u om de totale fosfaatgebruiksruimte voor meststoffen voor uw bedrijf te berekenen.

Hoe te gebruiken?

U rekent met de oppervlakte landbouwgrond zoals die op 15 mei bij uw bedrijf in gebruik is. U vermenigvuldigt de oppervlakte grasland en de oppervlakte bouwland met de bijbehorende fosfaatgebruiksnorm. Dit doet u voor elke categorie: laag, neutraal en hoog. De uitkomsten telt u bij elkaar op.

De fosfaatgebruiksnorm is afhankelijk van de fosfaattoestand van de bodem. De fosfaattoestand van de bodem moet blijken uit bemonstering en analyse van de oppervlakte landbouwgrond. Heeft u de grond niet laten bemonsteren en analyseren? Dan moet u rekenen met de laagste fosfaatgebruiksnorm (categorie hoog).

Grasland

Er is sprake van grasland als het gras bestemd is als ruwvoer voor dieren. Landbouwgrond met graszaad of graszoden rekent u tot de oppervlakte bouwland.

Tabel 2 Fosfaatgebruiksnormen

Grasland					
PAL-waarde	Categorie	2010	2011	2012	2013
<27	Laag	100	100	100	100
27-50	Neutraal	95	95	95	95
>50	Hoog	90	90	85	85
Bouwland					
Pw-waarde	Categorie	2010	2011	2012	2013
<36	Laag	85	85	85	85
36-55	Neutraal	80	75	70	65
>55	Hoog	75	70	65	55

Voor fosfaatarme en fosfaatfixerende gronden geldt een fosfaatgebruiksnorm van 120 kilo per hectare per jaar, zolang u aan de voorwaarden voldoet. De voorwaarden staan op de website van Het LNV-Loket.

De extra hoeveelheid bovenop de norm voor categorie laag mag u op bouwland* alleen in de vorm van kunstmest geven.

De extra hoeveelheid bovenop de norm voor categorie laag mag u op grasland ook in de vorm van dierlijke mest en andere organische mest geven.

* Op bouwland dat hoort bij een biologisch bedrijf dat is geregistreerd bij de Stichting Skal, mag u de extra hoeveelheid ook in de vorm van dierlijke mest en andere organische mest geven.

Tabel 3 Werkingscoëfficiënt

Waarvoor gebruiken?

De werkingscoëfficiënt gebruikt u bij dierlijke en andere organische meststoffen om de werkzame hoeveelheid stikstof in de gebruikte hoeveelheid meststoffen te berekenen.

Bij de stikstofgebruiksnorm voor meststoffen voor uw bedrijf gaat u bij de vaststelling van de totale gebruikte hoeveelheid meststoffen uit van de werkzame stikstof in de meststoffen.

Voor dierlijke mest en andere organische meststoffen zijn verschillende percentages vastgesteld. De percentages zijn afhankelijk van de mestsoort, herkomst, type bedrijf (met of zonder beweiding) en tijdstip van gebruik. Voor kunstmest rekent u met een werkingscoëfficiënt van 100%.

U gebruikt de werkingscoëfficiënt niet bij de gebruikruimte dierlijke meststoffen voor uw bedrijf. Bij de gebruikruimte dierlijke meststoffen gaat u uit van de totale gebruikte hoeveelheid stikstof in de dierlijke mest.

Hoe te gebruiken?

Om de werkzame stikstof in de te gebruiken mest te berekenen, vermenigvuldigt u de hoeveelheid gebruikte mest met het betreffende percentage (werkingscoëfficiënt). Dit doet u voor alle gebruikte dierlijke mest, compost, zuiveringsslib en overige organische meststoffen op uw bedrijf.

Met of zonder beweiding?

U bepaalt op bedrijfsniveau en niet op perceelsniveau of een bedrijf wordt gezien als een bedrijf met beweiding of een bedrijf zonder beweiding.

Onder een bedrijf zonder beweiding wordt ook verstaan een bedrijf waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan twee jaar wordt geweid. Het aantal stuks jongvee in de wei mag dan niet groter zijn dan het aantal ouderdieren dat u op uw bedrijf houdt. Hobbymatig gehouden dieren worden hierbij niet meegeteld (zie voetnoot 2).

Mengsels van mest

Om goed te kunnen controleren, geldt als hoofdregel dat u bij een mengsel van verschillende mestsoorten rekent met de hoogste werkingscoëfficiënt van de mestsoort die het mengsel bevat. Dit zal in de meeste situaties voldoende zijn. U mag de werkingscoëfficiënt ook naar rato van het aandeel stikstof in de gebruikte mestsoorten berekenen als dit naar uw oordeel een betere benadering van de werkingscoëfficiënt geeft. Dit mag alleen als u kunt aantonen wat het afzonderlijk aandeel stikstof in de gebruikte mestsoorten is.

Digestaat

Voor het digestaat uit de co-vergistingsinstallatie geldt de werkingscoëfficiënt van de mest die bij het vergisten is gebruikt. Lees meer over co-vergisting op de website van Het LNV-Loket.

Tabel 3 Werkingscoëfficiënt

Type meststof	Toepassing	Werkingscoëfficiënt in procenten
Vaste mest van		
Graasdieren op bedrijf met beweiding ¹	Op bouwland op klei en veen, van 1 september t/m 31 januari	30
	Overige toepassingen	45
Graasdieren op bedrijf zonder beweiding ¹	Op bouwland op klei en veen, van 1 september t/m 31 januari	30
	Overige toepassingen	60
Varkens, pluimvee en nertsen	Op alle grondsoorten, het gehele jaar	55
Overige diersoorten	Op alle grondsoorten, van 1 september t/m 31 januari	30
	Op alle grondsoorten, van 1 februari t/m 31 augustus	40
Drijfmest en dunne fractie		
Op eigen bedrijf geproduceerde drijfmest van graasdieren	Op bedrijf met beweiding op alle grondsoorten ¹	45
	Op bedrijf zonder beweiding op alle grondsoorten ²	60
Aangevoerde drijfmest van graasdieren	Op alle grondsoorten	60
Aangevoerde en op eigen bedrijf geproduceerde drijfmest, anders dan van graasdieren	Op klei en veen	60
	Op zand en löss	70
Gier en dunne fractie na mestbewerking	Op alle grondsoorten	80
Overig		
Compost	Op alle grondsoorten	10
Champost	Op alle grondsoorten	25
Zuiveringslib	Op alle grondsoorten	40
Overige organische meststoffen	Op alle grondsoorten	50
Veen	Op alle grondsoorten	0
Mengsels van meststoffen ³	Voor mengsels geldt de werkingscoëfficiënt van de meststof met de hoogste werkingscoëfficiënt die het mengsel bevat	

¹ De werkingscoëfficiënt voor een bedrijf met beweiding mag u alleen toepassen, als uw bedrijf ook de stikstofgebruiksnorm voor beweide grasland toepast.

² De werkingscoëfficiënt voor een bedrijf zonder beweiding past u toe, als u op uw bedrijf ook de stikstofgebruiksnorm voor grasland zonder beweiding toepast.

Onder een bedrijf zonder beweiding valt ook een bedrijf waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan twee jaar wordt geweid, voor zover het aantal stuks jongvee in de wei niet groter is dan het aantal op het bedrijf gehouden ouderdieren. Daarnaast mogen hobbymatig gehouden dieren worden geweid.

³ Als een mengsel een meststof bevat die niet in de tabel staat, geldt een werkingscoëfficiënt van 100%.

Tabel 4 Diergebonden normen

Waarvoor gebruiken?

De diergebonden normen gebruikt u voor zowel de berekening van de minimumopslagcapaciteit die u nodig heeft, als de mestproductie van graasdieren en de stikstofcorrectie voor staldieren.

Mestproductie per dier in m³

De normen voor de mestproductie per dier in de periode van 1 september tot 1 maart in m³ gebruikt u voor de berekening van de benodigde opslagcapaciteit van dierlijke mest voor de betreffende periode. U gaat bij de berekening van de benodigde opslagcapaciteit uit van het aantal dieren dat u mag houden (op basis van uw milieuvergunning). De normen gebruikt u voor graasdieren en staldieren. Voor melkkoeien gebruikt u Tabel 6a of 6b.

Mestproductie per graasdier in kilo's stikstof en fosfaat

De normen voor de mestproductie per dier in kilo's stikstof en fosfaat gebruikt u voor de berekening van de mestproductie van het gemiddeld aantal graasdieren dat u op uw bedrijf heeft. Voor melkkoeien gebruikt u Tabel 6a of 6b. Voor de berekening van de totale mestproductie van graasdieren vermenigvuldigt u het gemiddeld aantal dieren dat u in het jaar op uw bedrijf heeft met de bijbehorende forfaitaire excretienorm. Dit doet u voor alle graasdiercategorieën. De uitkomsten telt u bij elkaar op.

Mestproductie per staldier in kilo's stikstof

De mestproductie voor staldieren berekent u met de stalbalans. De stikstofnormen die voor staldieren zijn vermeld, gebruikt u alleen voor de berekening van de eventuele vrijstelling van de registratie- en/of administratieverplichtingen die geldt bij onder andere een stikstofproductie die kleiner is dan 350 kilo.

Stikstofcorrectie per staldier in kilo's stikstof

De normen voor stikstofcorrectie (gasvormige verliezen) gebruikt u voor de berekening van de totale stikstofcorrectie als onderdeel van de stalbalans.

Graasdier of staldier?

In de tabel worden graasdieren aangegeven met een G en staldieren met een S.

Biologisch bedrijf

Heeft u een biologisch bedrijf dat is geregistreerd bij de Stichting Skal en houdt u graasdieren? Dan gebruikt u niet de stikstofexcretienormen uit deze tabel. U moet dan gebruikmaken van de excretienormen voor stikstof uit bijlage 1 van de Landbouwkwaliteitsregeling 2007. Voor de berekening van de fosfaatexcretie gebruikt u wel de normen uit deze tabel.

Tabel 4 Diergebonden normen

Diersoort en -categorie ¹	Dier- cate- gorie num- mer	Graas- dier/ Stal- dier	Stal- systeem	Excretie per dier in de periode van 1 sept tot 1 maart m ³ ²	Excretie per dier per jaar		Stikstof- correctie kg/dier/jaar ⁵
					kg stikstof ³	kg fosfaat ⁴	
Rund	10						
Melk- en kalfkoeien (alle koeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd en die voor de melkproductie of de fokkerij worden gehouden; ook koeien die drooggezet zijn en koeien die worden vetgemest en in de mesttijd worden gemolken)	100	G		Zie tabel 6	Zie tabel 6	Zie tabel 6	-
Jongvee jonger dan 1 jaar (alle runderen jonger dan 1 jaar met uitzondering van startkalveren, witveeskalveren, roseveeskalveren en vleesstieren)	101	G	Drijfmest Vaste mest	3,6 1,8	35,1 29,9	9,7 9,7	-
Jongvee van 1 jaar en ouder (alle runderen van 1 jaar en ouder inclusief overig vleesvee, maar met uitzondering van roodvleesstieren en fokstieren)	102	G	Drijfmest Vaste mest	7,7 3,8	66,7 56,9	22,3 22,3	-
Witveeskalveren van ca. 14 dagen tot ca. 6 maanden (kalveren van ca. 14 dagen en ouder die gehouden worden op een rantsoen van hoofdzakelijk melk en op een leeftijd van ca. 6 maanden worden geslacht)	112	S	Alle	1,4	(8,3)	-	2,2
Roseveeskalveren van ca. 14 dagen tot ca. 8 maanden (kalveren van ca. 14 dagen en ouder die gehouden worden op een rantsoen van melk en andere voeders en op een leeftijd van ca. 8 maanden worden geslacht)	117	G	Alle	2,1	18,4	8,3	-
Startkalveren voor rosevlees (kalveren van ca. 14 dagen tot ca. 3 maanden die op gespecialiseerde bedrijven worden gehouden en vervolgens op een ander bedrijf als roseveeskalf worden gehouden)	115	G	Alle	1,0	8,8	2,6	-
Roseveeskalveren van ca. 3 tot ca. 8 maanden (kalveren van ca. 3 maanden en ouder die hiervoor zijn gehouden als startkalf, gehouden worden op een rantsoen van melk en andere voeders en op een leeftijd van ca. 8 maanden worden geslacht)	116	G	Alle	2,7	23,6	11,4	-
Startkalveren voor roodvlees (kalveren van ca. 14 dagen tot ca. 3 maanden die op gespecialiseerde bedrijven worden gehouden en vervolgens op een ander bedrijf als roodvleesstier gehouden worden)	121	G	Alle	1,0	8,8	2,6	-
Roodvleesstieren van ca. 3 maanden tot de slacht (stieren en ossen van 3 maanden en ouder die hiervoor zijn gehouden als startkalf en die vóór de leeftijd van 24 maanden worden geslacht, inclusief vrouwelijke dieren die op deze wijze worden gemest)	122	G	Drijfmest Vaste mest	3,4 1,8	32,3 29,3	11,8 11,8	-
Weide- en zoogkoeien (koeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd niet zijnde melk- en kalfkoeien)	120	G	Drijfmest Vaste mest	9,1 4,3	71,2 63,5	27,2 27,2	-
Fokstieren (stieren van 2 jaar en ouder)	104	G	Alle	6,2	72,9	25,2	-
Schaap	55						
Fokschapen (alle vrouwelijke schapen die ten minste eenmaal hebben gelammerd, inclusief alle schapen tot een gewicht van ca. 25 kg voor zover gehouden op het bedrijf waar deze schapen geboren zijn)	550	G	Alle	0,41	10,2	3,6	-
Overige schapen	552	G	Alle	- ⁶	7,4	2,4	-
Geit	60						
Melkgeiten (alle vrouwelijke geiten die ten minste eenmaal hebben gelammerd, inclusief pasgeboren lammeren en opfokgeiten tot ca. 60 dagen en inclusief alle bokken van 7 maanden en ouder)	600	G	Alle	0,62	5,8	3,6	-
Vleesgeiten (geiten die gehouden worden om te worden geslacht op een gewicht van ca. 10 kg)	601	G	Alle	0,05	0,53	0,3	-
Overige geiten	602	G	Alle	0,35	3,1	2,3	-

Diersoort en -categorie ¹	Dier- cate- gorie num- mer	Graas- dier/ Stal- dier	Stal- systeem	Excretie per dier in de periode van 1 sept tot 1 maart	Excretie per dier per jaar		Stikstof- correctie kg/dier/jaar ⁵
				m ³ ²	kg stikstof ³	kg fosfaat ⁴	
Paard⁷	94						
Pony's van 6 maanden en ouder en een gewicht tot ca. 250 kg	941	G	Alle	2,7	17,4	7,5	-
Pony's van 6 maanden en ouder en een gewicht van ca. 250 kg tot ca. 450 kg	942	G	Alle	4,7	29,7	14,2	-
Paarden van 6 maanden en ouder en een gewicht van ca. 250 kg tot ca. 450 kg	943	G	Alle	5,5	36,6	17,5	-
Paarden van 6 maanden en ouder en een gewicht zwaarder dan ca. 450 kg	944	G	Alle	7,1	47,6	22,0	-
Ezel⁷	96						
Alle ezels van 6 maanden en ouder		G	Alle	2,7	19,3	8,0	-
Middeneuropees edelhert	97						
Hinden gehouden voor de fokkerij inclusief kalveren jonger dan 3 maanden en bijbehorende bokken	971	G	Alle	0,42	22,4	6,4	-
Alle herten van 3 maanden en ouder die worden gehouden om te worden geslacht	972	G	Alle	0,27	18,5	4,5	-
Damhert	98						
Hinden gehouden voor de fokkerij inclusief kalveren jonger dan 3 maanden en bijbehorende bokken	981	G	Alle	0,21	11,2	3,2	-
Alle herten van 3 maanden en ouder die worden gehouden om te worden geslacht	982	G	Alle	0,13	9,2	2,3	-
Waterbuffel	99						
Waterbuffelkoeien (alle waterbuffelkoeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd en die voor de melkproductie of de fokkerij worden gehouden; ook waterbuffelkoeien die droog gezet zijn of worden vetgemest en in de mesttijd worden gemolken)	991	G	Alle	9,4	72,7	28,4	-
Waterbuffeljongvee (alle jongvee van waterbuffels tot een leeftijd van 2 jaar)	992	G	Alle	3,5	27,2	9,6	-
Varken	40						
Fokzeugen inclusief biggen jonger dan 6 weken (ten minste eenmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, zeugen waarvan de biggen gespeend zijn en waarvan de biggen ca. 6 weken na hun geboorte aan een ander bedrijf worden geleverd)	400	S	Vaste mest, emissie-arm	0,88	(16,7)	-	4,2
			Vaste mest, overig	0,88	(14,2)	-	7,8
			Drijfmest, emissie-arm	1,2	(18,0)	-	2,9
			Drijfmest, overig	1,2	(15,8)	-	5,8
Fokzeugen inclusief biggen tot een gewicht van 25 kg (ten minste eenmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, waarvan de biggen worden gehouden tot een gewicht van ca. 25 kg. Ook fokzeugen waarvan de biggen op het eigen bedrijf worden gehouden)	401	S	Vaste mest, emissie-arm	1,7	(23,6)	-	5,9
			Vaste mest, overig	1,7	(19,7)	-	10,9
			Drijfmest, emissie-arm	2,1	(25,4)	-	4,0
			Drijfmest, overig	2,1	(21,6)	-	8,1
Opfokzeugen jonger dan 7 maanden (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 25 kg tot ca. 7 maanden; ook aangeleverde opfokzeugen van ca. 25 kg die worden afgeleverd op ca. 7 maanden of iets ouder; ook opfokzeugen afkomstig van het eigen bedrijf van exact 25 kg, die worden afgeleverd op ca. 7 maanden)	402	S	Vaste mest, emissie-arm	0,65	(10,4)	-	2,5
			Vaste mest, overig	0,65	(8,5)	-	5,1
			Drijfmest, emissie-arm	0,85	(11,2)	-	1,7
			Drijfmest, overig	0,85	(9,8)	-	3,9

Diersoort en -categorie ¹	Dier- cate- gorie num- mer	Graas- dier/ Stal- dier	Stal- systeem	Excretie per dier in de periode van 1 sept tot 1 maart	Excretie per dier per jaar		Stikstof- correctie kg/dier/jaar ⁵
				m ³ ²	kg stikstof ³	kg fosfaat ⁴	
Varken	40						
Opfokzeugen van 7 maanden en ouder (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 7 maanden tot de eerste dekking, ook opfokzeugen die zijn aangeleverd op ca. 7 maanden of iets jonger, tot de eerste dekking)	403	S	Vaste mest, emissie-arm	0,87	(13,2)	-	3,8
			Vaste mest, overig	0,87	(11,4)	-	6,8
			Drijfmest, emissie-arm	1,1	(14,2)	-	2,7
			Drijfmest, overig	1,1	(13,0)	-	5,2
Opfokzeugen van een gewicht van 25 kg tot eerste dekking (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 25 kg tot de eerste dekking. Opfokzeugen die zijn aangeleverd op ca. 25 kg, die niet op 7 maanden worden afgeleverd, maar worden aangehouden tot de eerste dekking; ook opfokzeugen afkomstig van het eigen bedrijf die worden aangehouden van exact 25 kg tot de eerste dekking)	404	S	Vaste mest, emissie-arm	0,69	(11,0)	-	2,7
			Vaste mest, overig	0,69	(9,0)	-	5,4
			Drijfmest, emissie-arm	0,78	(11,9)	-	1,9
			Drijfmest, overig	0,78	(10,3)	-	4,1
Opfokberen (jonge nog niet dekrijpe beren, die worden aangehouden voor de fokkerij, van ca. 25 kg tot ca. 7 maanden of iets ouder; ook beren afkomstig van het eigen bedrijf vanaf exact 25 kg)	405	S	Vaste mest, emissie-arm	0,63	(10,0)	-	2,4
			Vaste mest, overig	0,63	(8,2)	-	4,9
			Drijfmest, emissie-arm	0,81	(10,8)	-	1,7
			Drijfmest, overig	0,81	(9,3)	-	3,8
Dekberen (dekrijpe beren – ook zoekberen – van ca. 7 maanden en ouder; ook aangeleverde beren van iets jonger dan 7 maanden, beren afkomstig van het eigen bedrijf te rekenen vanaf exact 7 maanden)	406	S	Vaste mest, emissie-arm	1,1	(17,9)	-	5,4
			Vaste mest, overig	1,1	(14,9)	-	8,2
			Drijfmest, emissie-arm	1,5	(19,4)	-	4,0
			Drijfmest, overig	1,5	(17,4)	-	6,0
Biggen (gespeende biggen die op ca. 6 weken zijn aangeleverd en worden afgeleverd op ca. 25 kg; ook op 6 weken aangeleverde biggen die op het eigen bedrijf worden aangehouden voor de mesterij, tot exact 25 kg)	407	S	Vaste mest, emissie-arm	0,21	(3,0)	-	0,7
			Vaste mest, overig	0,21	(2,7)	-	1,3
			Drijfmest, emissie-arm	0,26	(3,2)	-	0,5
			Drijfmest, overig	0,26	(3,0)	-	0,9
Slachtzeugen (zeugen die niet meer gebruikt worden voor de fokkerij, maar worden afgemest)	410	S	Vaste mest, emissie-arm	1,4	(20,8)	-	5,1
			Vaste mest, overig	1,4	(17,9)	-	11,4
			Drijfmest, emissie-arm	1,8	(22,8)	-	3,4
			Drijfmest, overig	1,8	(21,1)	-	8,8
Vleesvarkens (varkens die worden gehouden voor de slacht vanaf ca. 25 kg of iets lichter tot ca. 110 kg. Ook biggen afkomstig van het eigen, gesloten bedrijf vanaf exact 25 kg)	411	S	Vaste mest, emissie-arm	0,61	(9,4)	-	2,1
			Vaste mest, overig	0,61	(8,0)	-	4,6
			Drijfmest, emissie-arm	0,64	(9,9)	-	1,4
			Drijfmest, overig	0,64	(8,9)	-	3,6

Diersoort en -categorie ¹	Dier- cate- gorie num- mer	Graas- dier/ Stal- dier	Stal- systeem	Excretie		Stikstof- correctie kg/dier/jaar ⁵	
				per dier in de periode van 1 sept tot 1 maart	Excretie per dier per jaar		
					m ³ ²		kg stikstof ³
Kip	30						
Opfokhennen en -hanen van legrassen (opfokhennen en -hanen voor de vervanging van hennen en hanen van legrassen, inclusief (groot)ouderdieren, die worden afgeleverd op ca. 18 weken. Dieren die op het eigen bedrijf worden aangehouden, worden tot exact 18 weken meegeteld)	300	S	Drijfmest	0,010	(0,21)	-	0,083
			Dieppitstal	0,003	(0,09)	-	0,211
			Alle mest- banden	0,006	(0,22)	-	0,073
			Voliërestal	0,008	(0,22)	-	0,113
			Overig	0,006	(0,16)	-	0,178
Hennen en hanen van legrassen (hennen en hanen – inclusief (groot)ouderdieren – die zijn aangeleverd op ca. 18 weken. Ook van het eigen bedrijf afkomstige hennen en hanen – inclusief (groot)ouderdieren –, vanaf exact 18 weken)	301	S	Drijfmest	0,021	(0,43)	-	0,184
			Dieppitstal	0,005	(0,16)	-	0,480
			Alle mest- banden	0,012	(0,46)	-	0,151
			Voliërestal	0,015	(0,42)	-	0,340
			Overig	0,013	(0,37)	-	0,400
Opfokhennen en -hanen van vleesrassen (opfokhennen en -hanen ter vervanging van (groot)ouderdieren van vleesrassen, die worden afgeleverd op ca. 19 weken. Dieren die op het eigen bedrijf worden aangehouden worden tot exact 19 weken meegeteld)	310	S	Alle	0,003	(0,09)	-	0,230
Ouderdieren van vleesrassen (ouderdieren – inclusief grootouderdieren – van vleesrassen, die zijn aangeleverd op ca. 19 weken. Ook van het eigen bedrijf afkomstige (ouder)dieren, vanaf exact 19 weken)	311	S	Emissie-arm	0,015	(0,63)	-	0,410
			Overig	0,015	(0,42)	-	0,630
Vleeskuikens (kippen die worden gehouden voor de slacht)	312	S	Emissie-arm	0,009	(0,48)	-	0,049
			Overig	0,009	(0,36)	-	0,150
Kalkoen	20						
Jonge kalkoenen (hennen en hanen voor de productie van broedeieren van ca. 0 weken tot ca. 6 weken, gehouden op een quarantainebedrijf)	200	S	Alle	0,009	(0,22)		0,2
Opfokkalkoenen (hennen en hanen voor de productie van broedeieren van ca. 6 weken tot ca. 30 weken, gehouden op een opfokbedrijf)	201	S	Alle	0,061	(1,50)	-	0,8
Kalkoenen ouderdieren (hennen en hanen voor de productie van broedeieren van ca. 30 weken en ouder)	202	S	Alle	0,062	(1,52)	-	0,8
Vleeskalkoenen (kalkoenen die worden gehouden voor de slacht)	210	S	Alle	0,041	(1,01)	-	0,8
Nerts	75						
Fokteven (alle vrouwelijke dieren, die ten minste eenmaal zijn gedekt, met bijbehorende reuen en jongen, en nertsen voor pelsproductie)		S	Vaste mest	0,033	(1,56)	-	1,1
			Drijfmest	0,064	(1,56)	-	1,1
Konijn	90						
Voedsters (alle vrouwelijke dieren die ten minste eenmaal zijn gedekt, met bijbehorende rammen, zogende jongen en opfokkonijnen)	900	S	Vaste mest	0,108	(1,53)	-	1,23
			Drijfmest	0,150	(1,53)	-	1,23
Vleeskonijnen (alle jonge konijnen die na het spenen zijn bestemd voor de vleesproductie)	901	S	Vaste mest	0,021	(0,50)	-	0,24
			Drijfmest	0,049	(0,50)	-	0,24
Bruine rat ⁸	15						
Ratten (alle geslachtsrijpe vrouwelijke ratten)		S	Alle	0,020	(0,28)	-	50% ⁹
Tamme muis ⁸	16						
Muizen (alle geslachtsrijpe vrouwelijke muizen)		S	Alle	0,0023	(0,033)	-	50% ⁹
Cavia ⁸	17						
Cavia's (alle geslachtsrijpe vrouwelijke cavia's)		S	Alle	0,046	(0,65)	-	50% ⁹
Goudhamster ⁸	18						
Goudhamsters (alle geslachtsrijpe vrouwelijke goudhamsters)		S	Alle	0,013	(0,18)	-	50% ⁹

Diersoort en -categorie ¹	Dier-categorie nummer	Graas-dier/ Stal-dier	Stal-systeem	Excretie per dier in de periode van 1 sept tot 1 maart m ³ ²	Excretie per dier per jaar		Stikstof-correctie kg/dier/jaar ⁵
					kg stikstof ³	kg fosfaat ⁴	
Gerbil⁸	19						
Gerbils (alle geslachtsrijpe vrouwelijke gerbils)		S	Alle	0,004	(0,057)	-	50% ⁹
Pekingeeend	80						
Ouderdieren van vleeseenden (opfok- en legeenden)	800	S	Vaste mest	0,041	(0,65)	-	0,7
			Drijfmest	0,053	(0,65)	-	0,7
Vleeseenden (eenden die worden gehouden voor de slacht)	801	S	Vaste mest	0,030	(0,48)	-	0,4
			Drijfmest	0,039	(0,48)	-	0,4
Struisvogel⁸	25						
Struisvogels (alle geslachtsrijpe vrouwelijke struisvogels)		S	Alle	0,480	(12,3)	-	50% ⁹
Emoe⁸	26						
Emoes (alle geslachtsrijpe vrouwelijke emoes)		S	Alle	0,281	(7,8)	-	50% ⁹
Nandoe⁸	27						
Nandoes (alle geslachtsrijpe vrouwelijke nandoes)		S	Alle	0,197	(5,5)	-	50% ⁹
Knobbelgans⁸	28						
Knobbelganzen (alle geslachtsrijpe vrouwelijke knobbelganzen)		S	Alle	0,073	(3,2)	-	50% ⁹
Grauwe gans⁸	29						
Grauwe ganzen (alle geslachtsrijpe vrouwelijke grauwe ganzen)		S	Alle	0,073	(3,2)	-	50% ⁹
Helmpareldhoen⁸	95						
Parelhoenders (alle geslachtsrijpe vrouwelijke pareldhoenders)		S	Alle	0,008	(0,30)	-	50% ⁹
Fazant⁸	35						
Fazanten (alle geslachtsrijpe vrouwelijke fazanten)		S	Alle	0,005	(0,12)	-	50% ⁹
Patrijs⁸	36						
Patrijzen (alle geslachtsrijpe vrouwelijke patrijzen)		S	Alle	0,002	(0,11)	-	50% ⁹
Vleesduif⁸	37						
Duiven (alle geslachtsrijpe vrouwelijke duiven)		S	Alle	0,0008	(0,05)	-	50% ⁹

G = graasdier

S = staldier

¹ Als de omschrijving van de categorieën niet aansluit bij de voorkomende situatie, dan hanteert u de forfaits van de categorie die het best aansluit bij de voorkomende situatie.

² Normen voor de berekening van de benodigde opslagcapaciteit dierlijke mest.

³ Normen voor de berekening van de mestproductie van graasdieren. Voor staldieren gebruikt u deze normen (cursief) alleen voor de berekening van de eventuele vrijstelling van de registratie- en/of administratieve verplichtingen.

⁴ Normen voor de berekening van de mestproductie van graasdieren. Voor staldieren niet van toepassing.

⁵ Normen voor de berekening van de totale stikstofcorrectie (gasvormige verliezen) als onderdeel van de stalbalans. Voor graasdieren niet van toepassing. Voor graasdieren is de stikstofcorrectie al meegenomen in de forfaitaire stikstofexcretie (kg stikstof per dier per jaar).

⁶ De mestproductie van deze dieren (voor de berekening van de benodigde opslagcapaciteit) is al verrekend in het forfait van de fokschappen.

⁷ De normen voor paarden, pony's en ezels zijn inclusief veulens tot zes maanden.

⁸ De normen zijn inclusief jongen en mannelijke dieren. Voor de berekening van de mestproductie telt u alleen de geslachtsrijpe vrouwelijke dieren.

⁹ De stikstofcorrectie (gasvormige verliezen) van overige knaagdieren en overig pluimvee bedraagt 50% van de stikstofexcretie, die volgens de stalbalans is berekend.

Tabel 5 Forfaitaire stikstof- en fosfaatgehalten in dierlijke mest

Waarvoor gebruiken?

De forfaitaire gehalten aan stikstof en fosfaat per ton mest, onderscheiden naar diersoort, diercategorie en mestsoort, gebruikt u voor de bepaling van de hoeveelheid fosfaat en stikstof in dierlijke mest die in een jaar forfaitair (dus zonder te wegen, bemonsteren en analyseren) van uw bedrijf is afgevoerd of aangevoerd.

Hoe te gebruiken?

Voor de berekening vermenigvuldigt u de hoeveelheid aan- en afgevoerde dierlijke mest met de bijbehorende norm. Als u de mest zonder te wegen, bemonsteren en analyseren van uw bedrijf laat afvoeren, vermeldt u de mestcodes op het Vervoersbewijs Dierlijke Meststoffen. Vermeld ook de juiste opmerkingscode.

Op de website van Het LNV-Loket vindt u de voorwaarden voor het forfaitair mogen afvoeren van dierlijke mest.

Tabel 5 Forfaitaire stikstof- en fosfaatgehalten in dierlijke mest

Diersoort	Omschrijving	Mestcode	Kg stikstof per ton	Kg fosfaat per ton
Rundvee	Vaste mest	10	6,3	3,7
	Gier en filtraat na mestscheiding	11	4,1	2,0
	Koek na mestscheiding	13	19,9	13,9
	Drijfmest behalve van vleeskalveren	14	4,2	1,7
	Bewerkte kalvergier	17	3,2	6,8
	Vleeskalveren, witvlees	18	2,8	1,5
	Vleeskalveren, rosevlees	19	5,1	2,3
Kalkoenen	Mest, alle systemen	23	25,9	21,0
Kippen	Drijfmest	30	10,4	7,0
	Dieppitstal, kanalenstal	31	28,5	28,8
	Mestband	32	26,8	21,8
	Mestband + nadroog	33	35,1	28,1
	Geheel of gedeeltelijk strooiselstal (incl. volièrestal/scharrelstal)	35	25,0	26,8
Vleeskuikens en parelhoenders	Mest, alle systemen	39	32,6	17,7
Varkens	Vaste mest	40	10,8	10,7
	Gier en filtraat na mestscheiding	41	3,9	1,1
	Koek na mestscheiding	43	18,7	19,5
	Drijfmest fokzeugen, incl. biggen, opfokzeugen/-beren, dekberen	46	5,1	3,1
	Drijfmest vleesvarkens	50	6,8	3,9
Schapen	Mest, alle systemen	56	8,3	4,6
Geiten	Drijfmest	60	8,8	4,1
	Vaste mest	61	9,6	5,2
Nertsen	Vaste mest	75	34,2	35,8
	Drijfmest	76	9,6	6,0
Eenden	Vaste mest	80	9,1	8,5
	Drijfmest	81	6,2	4,7
Konijnen	Vaste mest	90	12,9	12,4
	Drijfmest met percentage droge stof < 2,5%	91	0,0	0,0
	Drijfmest	92	5,1	4,1
Paarden	Vaste mest	25	5,0	3,0
Ezels	Vaste mest	26	5,0	3,0
Pony 's	Vaste mest	27	5,0	3,0
Herten	Vaste mest	95	7,1	5,3
Waterbuffels	Mest, alle systemen	96	4,5	1,9
Knobbelgans	Vaste mest	97	8,9	8,1
Grauwe gans	Vaste mest	98	8,9	8,1
Fazanten en patrijzen	Vaste mest	99	32,6	17,7
Struisvogels, emoes en nandoes	Vaste mest	100	23,1	18,7
Vleesduif	Vaste mest	101	23,1	18,7
Bruine rat	Vaste mest	102	11,9	11,7
Tamme muis	Vaste mest	103	11,9	11,7
Cavia	Vaste mest	104	11,9	11,7
Goudhamster	Vaste mest	105	11,9	11,7
Gerbil	Vaste mest	106	11,9	11,7

Tabel 5a Mestcodes

Omschrijving	Mestcode	Kg stikstof per ton	Kg fosfaat per ton
Fase 1 substraat	107	5,5	3,1
Fase 2 substraat ¹	108	-	-
Fase 3 substraat ²	109	8,0	4,4
Champost ³	110	6,9	4,1
Compost ¹	111	-	-
Zeer schone compost ¹	112	-	-
Zuiveringsslib vloeibaar ¹	113	-	-
Zuiveringsslib steekvast ¹	114	-	-
Kunstmest ¹	115	-	-
Overige mestsoorten ¹	116	-	-

¹ Voor deze mestcodes zijn geen forfaits vastgesteld.

² Fase 3 substraat is het product dat van het compostbedrijf wordt vervoerd naar de champignonkwekerij.

³ Champost is het product dat van de champignonkwekerij wordt afgevoerd.

Tabel 5b Opmerkingscodes op VDM

Waarvoor gebruiken?

Bij vraag 4 van het Vervoersbewijs Dierlijke Meststoffen (VDM) moet u, als er sprake is van een bepaalde situatie, de opmerkingscode die daarbij hoort invullen. Het is mogelijk dat er meerdere opmerkingscodes op een transport van toepassing zijn. In deze tabel vindt u een omschrijving van de opmerkingscodes.

Omschrijving	Opmerkingscode op VDM
Grensoverschrijdend	
Export naar België	11
Export naar Duitsland	12
Verklaring eigen gebruik	13
Export naar Frankrijk	14
Export naar overige landen	19
Import uit België	21
Import uit Duitsland	22
Erkenning als grensoverschrijdend veeteeltbedrijf	23
Import uit Frankrijk	24
Import uit overige landen	29
Hoeveelheidsbepaling	
Levering aan particulier (en andere eindgebruiker zonder relatienummer)	31
Boer-boer	32
Afvoer naar uit gebruik gegeven grond	33
Afvoer naar natuurterrein	34
Afvoer van kleine bedrijven (< 350 kg N en < 3 ha)	35
Afvoer van konijnengier (drogestof < 2,5 %)	36
Keten paardenmest - substraat - champost	37
Bijzonderheden transport	
Geen wegtransport (bijv. pijpleiding KGBI)	42
Wegtransport KGBI	44
Vervoer per schip of trein	45
Gesplitst vervoer van vaste mest	46
Afvoer naar tuincentrum of hovenier	47
Bijzonderheden bemonstering	
Mestmonster verloren gegaan	50
Analyse van het monster mislukt	52
Heranalyse	53
Apparatuur defect	55
Afvoer uit co-vergistingsinstallatie	93
Vervoer van mestkorrels	94
Export van verwerkte vaste mest	95

Tabel 5c Opmerkingscodes op VZC

Waarvoor gebruiken?

Bij vraag 4 van het Vervoersbewijs Zuiveringsslib en Compost (VZC) moet u, als er sprake is van een bepaalde situatie, de opmerkingscode die daarbij hoort invullen. In deze tabel vindt u een omschrijving van de opmerkingscodes.

Omschrijving	Opmerkingscode op VZC
Grensoverschrijdend	
Export naar België	11
Export naar Duitsland	12
Export naar Frankrijk	14
Export naar overige landen	19
Import uit België	21
Import uit Duitsland	22
Import uit Frankrijk	24
Import uit overige landen	29
Hoeveelheidsbepaling	
Levering aan particulier	31
Afvoer naar natuurterrein	34
Afvoer naar tuincentrum of hovenier	47
Onderling gemengd vloeibaar zuiveringsslib	59
Bijzonderheden transport	
Levering eenmalige compostgift	60

Tabel 6 Stikstof- en fosfaatproductiegetallen per melkkoe (drijfmest en vaste mest)

Waarvoor gebruiken?

De normen gebruikt u voor zowel de berekening van de minimumopslagcapaciteit die u nodig heeft als de mestproductie van melkkoeien.

Mestproductie per dier in m³

De normen voor de mestproductie per melkkoe in de periode van 1 september tot 1 maart in m³ gebruikt u voor de berekening van de opslagcapaciteit die u nodig heeft voor dierlijke mest voor de betreffende periode.

Mestproductie per graasdier in kilo's stikstof en fosfaat

De normen voor de mestproductie per melkkoe in kilo's stikstof en fosfaat gebruikt u voor de berekening van de totale mestproductie op uw bedrijf. Daarbij maakt u onderscheid tussen drijfmest en vaste mest.

De stikstofnormen kunt u ook gebruiken voor de berekening van de eventuele vrijstelling van de registratie- en/of administratieverplichtingen die geldt bij onder andere een stikstofproductie kleiner dan 350 kilo.

Hoe te gebruiken?

De stikstofexcretie is afhankelijk van de melkproductie (in kilo's melk per koe per jaar) en het ureumgehalte (in milligram per 100 gram melk). De fosfaatexcretie is afhankelijk van de melkproductie. Voor de berekening van de totale mestproductie van melkkoeien vermenigvuldigt u het gemiddeld aantal melkkoeien dat u in het jaar op uw bedrijf heeft met de bijbehorende forfaitaire norm.

Melkproductie en ureumgehalte

De gemiddelde melkproductie per melkkoe bepaalt u door de hoeveelheid koemelk die in het jaar op uw bedrijf is geproduceerd, te delen door het gemiddeld aantal melkkoeien dat u in het jaar op uw bedrijf heeft. Hiervoor gebruikt u de hoeveelheid koemelk die op het bedrijf is geproduceerd zoals die is bepaald door het Productschap Zuivel.

Handreiking bedrijfsspecifieke excretie melkvee

Als u als melkveehouder wilt afwijken van de excretieforfaits dan kunt u gebruikmaken van de Handreiking bedrijfsspecifieke excretie melkvee. Op de website van Het LNV-Loket vindt u de actuele versie van de Handreiking.

Biologisch bedrijf

Heeft u een biologisch bedrijf dat is geregistreerd bij de Stichting Skal en houdt u melkkoeien? Dan gebruikt u niet de stikstofexcretienormen uit deze tabel. U moet dan gebruikmaken van de excretienormen voor stikstof uit bijlage 1 van de Landbouwkwaliteitsregeling 2007. Voor de berekening van de fosfaatexcretie gebruikt u wel de normen uit deze tabel.

Tabel 6a Excretieforfaits per melkkoe drijfmestStikstof- en fosfaatexcretie per koe (in kg stikstof en kg fosfaat per jaar) en mestproductie (in m³ mest per zes maanden).

Melkproductie in kg melk per koe per jaar	Ureumgehalte in mg/100 g													
	<14	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
< 5.624	75,0	76,5	78,0	79,5	81,0	82,5	84,0	85,5	87,0	88,5	90,0	91,5	93,0	94,5
5.625 - 5.874	79,5	81,0	82,5	84,0	85,5	87,0	88,5	90,0	91,5	93,0	94,5	96,0	97,5	99,0
5.875 - 6.124	81,5	83,0	84,5	86,0	87,5	89,0	90,5	92,0	93,5	95,0	96,5	98,0	99,5	101,0
6.125 - 6.374	83,5	85,0	86,5	88,0	89,5	91,0	92,5	94,0	95,5	97,0	98,5	100,0	101,5	103,0
6.375 - 6.624	85,5	87,0	88,5	90,0	91,5	93,0	94,5	96,0	97,5	99,0	100,5	102,0	103,5	105,0
6.625 - 6.874	87,0	88,5	90,5	92,0	93,5	95,0	96,5	98,0	99,5	101,0	102,5	104,0	105,5	107,0
6.875 - 7.124	89,0	90,5	92,0	93,5	95,0	97,0	98,5	100,0	101,5	103,0	104,5	106,0	107,5	109,0
7.125 - 7.374	91,0	92,5	94,0	95,5	97,0	98,5	100,5	101,5	103,0	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0
7.375 - 7.624	93,0	94,5	96,0	97,5	99,0	100,5	102,0	103,5	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0	113,0
7.625 - 7.874	95,0	96,5	98,0	99,5	101,0	102,5	104,0	105,5	107,0	108,5	110,0	111,5	113,0	114,5
7.875 - 8.124	97,0	98,5	100,0	101,5	103,0	104,5	106,0	107,5	109,0	110,5	112,0	113,5	115,0	116,5
8.125 - 8.374	99,0	100,5	102,0	103,5	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0	112,5	114,0	115,5	117,0	118,5
8.375 - 8.624	101,0	102,5	104,0	105,5	107,0	108,5	110,0	111,5	113,0	114,5	116,0	117,5	119,0	120,5
8.625 - 8.874	103,0	104,5	106,0	107,5	109,0	110,5	112,0	113,5	115,0	116,5	118,0	119,5	121,0	122,5
8.875 - 9.124	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0	112,5	114,0	115,5	117,0	118,5	120,0	121,5	123,0	124,5
9.125 - 9.374	107,0	108,5	110,0	111,5	113,0	114,5	116,0	117,5	119,0	120,5	122,0	123,5	125,0	126,5
9.375 - 9.624	109,0	110,5	112,0	113,5	115,0	116,5	118,0	119,5	121,0	122,5	124,0	125,5	127,0	128,5
9.625 - 9.874	111,0	112,5	114,0	115,5	117,0	118,5	120,0	121,5	123,0	124,5	126,0	127,5	129,0	130,5
9.875 - 10.124	113,0	114,5	116,0	117,5	119,0	120,5	122,0	123,5	125,0	126,5	128,0	129,5	131,0	132,5
10.125 - 10.374	115,0	116,5	118,0	119,5	121,0	122,5	124,0	125,5	127,0	128,5	130,0	131,5	133,0	134,5
10.375 - 10.624	117,0	118,5	120,0	121,5	123,0	124,5	126,0	127,5	129,0	130,5	132,0	133,5	135,0	136,5
> 10.624	120,5	122,0	123,5	125,0	126,5	128,5	130,0	131,5	133,0	134,5	136,0	137,5	139,0	140,5

Tabel 6b Excretieforfaits per melkkoe vaste mestStikstof- en fosfaatexcretie per koe (in kg stikstof en kg fosfaat per jaar) en mestproductie (in m³ mest per zes maanden).

Melkproductie in kg melk per koe per jaar	Ureumgehalte in mg/100 g													
	<14	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
< 5.624	68,0	69,5	71,0	72,0	73,5	75,0	76,5	77,5	79,0	80,5	81,5	83,0	84,5	86,0
5.625 - 5.874	72,0	73,5	74,5	76,0	77,5	79,0	80,0	81,5	83,0	84,5	85,5	87,0	88,5	90,0
5.875 - 6.124	74,0	75,0	76,5	78,0	79,0	80,5	82,0	83,5	84,5	86,0	87,5	89,0	90,0	91,5
6.125 - 6.374	75,5	77,0	78,5	79,5	81,0	82,5	84,0	85,0	86,5	88,0	89,0	90,5	92,0	93,5
6.375 - 6.624	77,5	78,5	80,0	81,5	83,0	84,0	85,5	87,0	88,5	89,5	91,0	92,5	94,0	95,0
6.625 - 6.874	79,0	80,5	82,0	83,0	84,5	86,0	87,5	88,5	90,0	91,5	93,0	94,0	95,5	97,0
6.875 - 7.124	81,0	82,5	83,5	85,0	86,5	88,0	89,0	90,5	92,0	93,0	94,5	96,0	97,5	98,5
7.125 - 7.374	82,5	84,0	85,5	87,0	88,0	89,5	91,0	92,5	93,5	95,0	96,5	98,0	99,0	100,5
7.375 - 7.624	84,5	86,0	87,0	88,5	90,0	91,5	92,5	94,0	95,5	97,0	98,0	99,5	101,0	102,5
7.625 - 7.874	86,5	87,5	89,0	90,5	91,5	93,0	94,5	96,0	97,0	98,5	100,0	101,5	102,5	104,0
7.875 - 8.124	88,0	89,5	91,0	92,0	93,5	95,0	96,5	97,5	99,0	100,5	101,5	103,0	104,5	106,0
8.125 - 8.374	90,0	91,0	92,5	94,0	95,5	96,5	98,0	99,5	101,0	102,0	103,5	105,0	106,5	107,5
8.375 - 8.624	91,5	93,0	94,5	95,5	97,0	98,5	100,0	101,0	102,5	104,0	105,5	106,5	108,0	109,5
8.625 - 8.874	93,5	95,0	96,0	97,5	99,0	100,5	101,5	103,0	104,5	105,5	107,0	108,5	110,0	111,0
8.875 - 9.124	95,0	96,5	98,0	99,5	100,5	102,0	103,5	105,0	106,0	107,5	109,0	110,5	111,5	113,0
9.125 - 9.374	97,0	98,5	99,5	101,0	102,5	104,0	105,0	106,5	108,0	109,5	110,5	112,0	113,5	115,0
9.375 - 9.624	99,0	100,0	101,5	103,0	104,0	105,5	107,0	108,5	109,5	111,0	112,5	114,0	115,0	116,5
9.625 - 9.874	100,5	102,0	103,5	104,5	106,0	107,5	109,0	110,0	111,5	113,0	114,0	115,5	117,0	118,5
9.875 - 10.124	102,5	103,5	105,0	106,5	108,0	109,0	110,5	112,0	113,5	114,5	116,0	117,5	119,0	120,0
10.125 - 10.374	104,0	105,5	107,0	108,0	109,5	111,0	112,5	113,5	115,0	116,5	118,0	119,0	120,5	122,0
10.375 - 10.624	106,0	107,5	108,5	110,0	111,5	113,0	114,0	115,5	117,0	118,0	119,5	121,0	122,5	123,5
> 10.624	109,5	111,0	112,0	113,5	115,0	116,5	117,5	119,0	120,5	122,0	123,0	124,5	126,0	127,5

Ureumgehalte in mg/100 g															Fosfaat- excretie (kg)	Mest- pro- ductie (m³ per 6 maan- den)
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	>40		
96,0	97,5	99,0	100,5	102,0	103,5	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0	112,5	114,0	116,0	117,5	33,5	10,9
100,5	102,0	103,5	105,0	106,5	108,0	109,5	111,0	112,5	114,0	115,5	117,0	118,5	120,0	121,5	35,0	11,1
102,5	104,0	105,5	107,0	108,5	110,0	111,5	113,0	114,5	116,0	117,5	119,0	120,5	122,0	123,5	35,7	11,3
104,5	106,0	107,5	109,0	110,5	112,0	113,5	115,0	116,5	118,0	119,5	121,0	122,5	124,0	125,5	36,4	11,5
106,5	108,0	109,5	111,0	112,5	114,0	115,5	117,0	118,5	120,0	121,5	123,0	124,5	126,0	127,5	37,1	11,8
108,5	110,0	111,5	113,0	114,5	116,0	117,5	119,0	120,5	122,0	123,5	125,0	126,5	128,0	129,5	37,7	12,0
110,5	112,0	113,5	115,0	116,5	118,0	119,5	121,0	122,5	124,0	125,5	127,0	128,5	130,0	131,5	38,4	12,2
112,5	114,0	115,5	117,0	118,5	120,0	121,5	123,0	124,5	126,0	127,5	129,0	130,5	132,0	133,5	39,1	12,4
114,5	116,0	117,5	119,0	120,5	122,0	123,5	125,0	126,5	128,0	129,5	131,0	132,5	134,0	135,5	39,8	12,6
116,0	117,5	119,0	121,0	122,5	124,0	125,5	127,0	128,5	130,0	131,5	133,0	134,5	136,0	137,5	40,5	12,8
118,0	119,5	121,0	122,5	124,0	125,5	127,5	129,0	130,5	132,0	133,5	135,0	136,5	138,0	139,5	41,2	13,1
120,0	121,5	123,0	124,5	126,0	127,5	129,0	130,5	132,0	133,5	135,5	137,0	138,5	140,0	141,5	41,9	13,3
122,0	123,5	125,0	126,5	128,0	129,5	131,0	132,5	134,0	135,5	137,0	139,0	140,0	141,5	143,5	42,6	13,5
124,0	125,5	127,0	128,5	130,0	131,5	133,0	134,5	136,0	137,5	139,0	140,5	142,0	143,5	145,0	43,2	13,7
126,0	127,5	129,0	130,5	132,0	133,5	135,0	136,5	138,0	139,5	141,0	142,5	144,0	145,5	147,0	43,9	13,9
128,0	129,5	131,0	132,5	134,0	135,5	137,0	138,5	140,0	141,5	143,0	144,5	146,0	147,5	149,0	44,6	14,1
130,0	131,5	133,0	134,5	136,0	137,5	139,0	140,5	142,0	143,5	145,0	146,5	148,0	149,5	151,0	45,3	14,4
132,0	133,5	135,0	136,5	138,0	139,5	141,0	142,5	144,0	145,5	147,0	148,5	150,0	151,5	153,0	46,0	14,6
134,0	135,5	137,0	138,5	140,0	141,5	143,0	144,5	146,0	147,5	149,0	150,5	152,0	153,5	155,0	46,7	14,8
136,0	137,5	139,0	140,5	142,0	143,5	145,0	146,5	148,0	149,5	151,0	152,5	154,0	155,5	157,0	47,4	15,0
138,0	139,5	141,0	142,5	144,0	145,5	147,0	148,5	150,0	151,5	153,0	154,5	156,0	157,5	159,0	48,1	15,2
142,0	143,5	145,0	146,5	148,0	149,5	151,0	152,5	154,0	155,5	157,0	158,5	160,0	161,5	163,0	49,4	15,5

Ureumgehalte in mg/100 g															Fosfaat- excretie (kg)	Mest- pro- ductie (m³ per 6 maan- den)
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	>40		
87,0	88,5	90,0	91,5	92,5	94,0	95,5	97,0	98,0	99,5	101,0	102,5	103,5	105,0	106,5	33,5	5,5
91,0	92,5	94,0	95,0	96,5	98,0	99,5	100,5	102,0	103,5	105,0	106,0	107,5	109,0	110,5	35,0	5,6
93,0	94,5	95,5	97,0	98,5	100,0	101,0	102,5	104,0	105,0	106,5	108,0	109,5	110,5	112,0	35,7	5,7
94,5	96,0	97,5	99,0	100,0	101,5	103,0	104,5	105,5	107,0	108,5	110,0	111,0	112,5	114,0	36,4	5,8
96,5	98,0	99,0	100,5	102,0	103,5	104,5	106,0	107,5	109,0	110,0	111,5	113,0	114,5	115,5	37,1	5,9
98,5	99,5	101,0	102,5	104,0	105,0	106,5	108,0	109,0	110,5	112,0	113,5	114,5	116,0	117,5	37,7	6,0
100,0	101,5	103,0	104,0	105,5	107,0	108,5	109,5	111,0	112,5	113,5	115,0	116,5	118,0	119,0	38,4	6,1
102,0	103,0	104,5	106,0	107,5	108,5	110,0	111,5	113,0	114,0	115,5	117,0	118,5	119,5	121,0	39,1	6,3
103,5	105,0	106,5	107,5	109,0	110,5	112,0	113,0	114,5	116,0	117,5	118,5	120,0	121,5	123,0	39,8	6,4
105,5	107,0	108,0	109,5	111,0	112,5	113,5	115,0	116,5	117,5	119,0	120,5	122,0	123,0	124,5	40,5	6,5
107,0	108,5	110,0	111,5	112,5	114,0	115,5	117,0	118,0	119,5	121,0	122,5	123,5	125,0	126,5	41,2	6,6
109,0	110,5	111,5	113,0	114,5	116,0	117,0	118,5	120,0	121,5	122,5	124,0	125,5	127,0	128,0	41,9	6,7
111,0	112,0	113,5	115,0	116,5	117,5	119,0	120,5	121,5	123,0	124,5	126,0	127,0	128,5	130,0	42,6	6,8
112,5	114,0	115,5	117,0	118,0	119,5	121,0	122,0	123,5	125,0	126,5	127,5	129,0	130,5	131,5	43,2	6,9
114,5	115,5	117,0	118,5	120,0	121,0	122,5	124,0	125,5	126,5	128,0	129,5	131,0	132,0	133,5	43,9	7,0
116,0	117,5	119,0	120,0	121,5	123,0	124,5	125,5	127,0	128,5	130,0	131,0	132,5	134,0	135,5	44,6	7,1
118,0	119,5	120,5	122,0	123,5	125,0	126,0	127,5	129,0	130,0	131,5	133,0	134,5	135,5	137,0	45,3	7,2
119,5	121,0	122,5	124,0	125,0	126,5	128,0	129,5	130,5	132,0	133,5	135,0	136,0	137,5	139,0	46,0	7,3
121,5	123,0	124,0	125,5	127,0	128,5	129,5	131,0	132,5	134,0	135,0	136,5	138,0	139,5	140,5	46,7	7,5
123,5	124,5	126,0	127,5	129,0	130,0	131,5	133,0	134,0	135,5	137,0	138,5	139,5	141,0	142,5	47,4	7,6
125,0	126,5	128,0	129,0	130,5	132,0	133,5	134,5	136,0	137,5	139,0	140,0	141,5	143,0	144,0	48,1	7,7
128,5	130,0	131,5	132,5	134,0	135,5	137,0	138,0	139,5	141,0	142,5	143,5	145,0	146,5	148,0	49,4	7,8

Tabel 7 Forfaitaire gehalten stikstof en fosfaat in dieren

Waarvoor gebruiken?

Deze tabel gebruikt u voor de berekening van de hoeveelheid fosfaat en stikstof die met de staldieren van uw bedrijf wordt aan- en afgevoerd. Ook gebruikt u deze tabel om de begin- en eindvoorraad fosfaat en stikstof in de staldieren te berekenen.

Hoe te gebruiken?

De gehalten aan stikstof en fosfaat die zijn vastgelegd in dieren zijn afhankelijk van de diersoort en de diercategorie. Voor de berekening vermenigvuldigt u het levend gewicht (lichaamsgewicht) van de staldieren met de bijbehorende forfaitaire norm. Of u vermenigvuldigt het aantal aan- of afgevoerde dieren met de bijbehorende forfaitaire norm. U bent verplicht de hoeveelheid stikstof en fosfaat te berekenen aan de hand van het lichaamsgewicht en het forfait per kilo dat daarbij hoort. Alleen als het lichaamsgewicht niet bekend is, mag u rekenen met het forfait per dier.

Als de dieren voor de slacht zijn afgevoerd en het geslacht gewicht bekend is, dan moet u het geslacht gewicht omrekenen naar het levend gewicht (lichaamsgewicht) en rekenen met het forfait per kilo lichaamsgewicht.

Uw begin- en eindvoorraad stikstof en fosfaat in staldieren bepaalt u door het levend gewicht (lichaamsgewicht) van de staldieren, of het aantal dieren op 31 december te vermenigvuldigen met de forfaits. U bent verplicht de hoeveelheid stikstof en fosfaat te berekenen aan de hand van het lichaamsgewicht en het forfait per kilo dat daar bij hoort. Alleen als het lichaamsgewicht niet bekend is, mag u rekenen met het forfait per dier.

Tabel 7 Forfaitaire gehalten stikstof en fosfaat in dieren

Diersoorten	Diercategoriecode	Per kg lichaamsgewicht ¹		Per dier ¹	
		Kg stikstof	Kg fosfaat	Kg stikstof	Kg fosfaat
Rund					
Nuchtere kalveren	Ru 5	0,0294	0,0183	1,4	0,8
Witveeskalveren	Ru 14	0,0302	0,0174	6,9	4,0
Varken					
Pasgeboren biggen	Va 1	0,0187	0,0141	0,02	0,02
Gespeende biggen, ongeveer 6 weken oud	Va 2	0,0244	0,0122	0,27	0,13
Biggen van ongeveer 10 weken (ca. 25 kg)	Va 3	0,0248	0,0122	0,65	0,32
Vleesvarkens	Va 4	0,0250	0,0123	2,85	1,40
Fokzeugen	Va 5	0,0250	0,0123	5,13	2,51
Opfokzeugen/beren van ongeveer 7 maanden	Va 6	0,0249	0,0123	3,11	1,53
Fokberen ouder dan 7 maanden	Va 7	0,0250	0,0123	8,13	3,98
Slachtzeugen	Va 8	0,0250	0,0123	5,13	2,51
Kip					
Eendagskuikens	Ki 1	0,0279	0,0101	0,0013	0,0004
Opfokhennen/hanen van ongeveer 18 weken, wit	Ki 2	0,0280	0,0126	0,036	0,016
Opfokhennen/hanen van ongeveer 18 weken, bruin	Ki 3	0,0280	0,0126	0,043	0,019
Hennen/hanen ouder dan 18 weken, wit	Ki 4	0,0280	0,0128	0,045	0,021
Hennen/hanen ouder dan 18 weken, bruin	Ki 5	0,0280	0,0128	0,050	0,023
Opfokhennen/hanen van ongeveer 19 weken	Ki 6	0,0335	0,0123	0,069	0,025
Ouderdieren vleesrassen ouder dan 19 weken	Ki 7	0,0290	0,0130	0,116	0,052
Vleeskuikens	Ki 8	0,0278	0,0101	0,058	0,021

Diersoorten	Diercategoriecode	Per kg lichaamsgewicht ¹		Per dier ¹	
		Kg stikstof	Kg fosfaat	Kg stikstof	Kg fosfaat
Kalkoen					
Eendagskuikens	Ka 1	0,0300	0,0078	0,0017	0,0004
Kalkoenenouderdieren van 7 maanden	Ka 2	0,0330	0,0117	0,46	0,16
Kalkoenenouderdieren ouder dan 7 maanden	Ka 3	0,0330	0,0117	0,49	0,17
Vleeskalkoenen, hennen	Ka 4	0,0330	0,0117	0,32	0,11
Vleeskalkoenen, hanen	Ka 5	0,0330	0,0117	0,65	0,23
Nerts					
Fokteven ouder dan 7 maanden	Ne 1	0,0279	0,0137	0,033	0,016
Reuen ouder dan 7 maanden	Ne 2	0,0279	0,0137	0,081	0,040
Pups	Ne 3	0,0279	0,0137	0,016	0,008
Konijn					
Jonge konijnen	Ko 1	0,0289	0,0137	0,020	0,010
Voedsters	Ko 2	0,0289	0,0137	0,124	0,053
Fokrammen	Ko 3	0,0289	0,0137	0,129	0,055
Vleeskonijnen en opfokkonijnen	Ko 4	0,0289	0,0137	0,074	0,035
Bruine rat					
Alle ratten	Ra 1	0,0289	0,0137	0,0101	0,0048
Tamme muis					
Alle muizen	Mu 1	0,0289	0,0137	0,0016	0,0008
Cavia					
Alle cavia's	Ca 1	0,0289	0,0137	0,0275	0,0131
Goudhamster					
Alle goudhamsters	Go 1	0,0289	0,0137	0,0087	0,0041
Gerbil					
Alle gerbils	Ge 1	0,0289	0,0137	0,0029	0,0014
Pekingeeend					
Eendagskuikens	Pe 1	0,0304	0,0101	0,0016	0,0005
Vleeseenden en moedereenden	Pe 2	0,0295	0,0121	0,0947	0,0364
Struisvogel					
Alle struisvogels	St 1	0,0330	0,0117	3,63	1,28
Emoe					
Alle emoes	Em 1	0,0330	0,0117	1,65	0,58
Nandoe					
Alle nandoes	Na 1	0,0330	0,0117	1,09	0,39
Knobbelgans					
Alle knobbelganzen	Kn 1	0,0259	0,0121	0,13	0,06
Grauwe gans					
Alle grauwe ganzen	Gr 1	0,0259	0,0121	0,13	0,06
Helmpareelhoen					
Eendagskuikens	He 1	0,0248	0,0076	0,0007	0,0002
Vleesparelhoenders	He 2	0,0357	0,0126	0,0718	0,0253
Fazant					
Alle fazanten	Fa 1	0,0357	0,0126	0,054	0,019
Patrijs					
Alle patrijzen	Pa 1	0,0357	0,0126	0,014	0,005
Vleesduif					
Alle duiven	Vl 1	0,0357	0,0126	0,006	0,002

¹ Voor de berekening van de hoeveelheid stikstof en fosfaat die met staldieren in een jaar van uw bedrijf wordt aan- of afgevoerd, bent u verplicht dit te doen aan de hand van het lichaamsgewicht en het forfait per kilo dat daarbij hoort. Alleen als het lichaamsgewicht niet bekend is mag u rekenen met het forfait per dier.

Als de dieren voor de slacht zijn afgevoerd en het geslacht gewicht bekend is, dan moet u het geslacht gewicht omrekenen naar het levend gewicht (lichaamsgewicht) en rekenen met het forfait per kilo lichaamsgewicht.

Uw begin- en eindvoorraad stikstof en fosfaat in staldieren bepaalt u door het levend gewicht (lichaamsgewicht) van de staldieren, of het aantal dieren op 31 december te vermenigvuldigen met de forfaits. U bent verplicht de hoeveelheid stikstof en fosfaat te berekenen aan de hand van het lichaamsgewicht en het forfait per kilo dat daar bij hoort. Alleen als het lichaamsgewicht niet bekend is, mag u rekenen met het forfait per dier.

Tabel 8 Forfaitaire gehalten stikstof en fosfaat in eieren

Waarvoor gebruiken?

Deze tabel gebruikt u voor de berekening van de hoeveelheid fosfaat en stikstof in eieren die van uw bedrijf wordt aan- en afgevoerd. Ook gebruikt u deze tabel om de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de eieren, die aan het begin en eind van het jaar op uw bedrijf in voorraad is, te bepalen. Fosfaat en stikstof in eieren zijn onderdeel van de stalbalans.

Hoe te gebruiken?

Voor de berekening vermenigvuldigt u het aantal kilo's aan- en afgevoerde eieren met de bijbehorende norm. Voor de berekening van de begin- en eindvoorraad vermenigvuldigt u het aantal kilo's eieren in voorraad met de bijbehorende norm.

Tabel 8 Forfaitaire gehalten stikstof en fosfaat in eieren

	Kg stikstof per kg ei	Kg fosfaat per kg ei
Consumptie-eieren van kippen	0,0185	0,0039
Broedeieren van kippen	0,0193	0,0044
Eieren van kalkoenen	0,0194	0,0046
Eieren van eenden	0,0185	0,0039
Eieren van andere dieren	0,0190	0,0040

Tabel 9 Forfaitaire opbrengst en stikstof- en fosfaatgehalten in ruwvoer en enkelvoudig diervoer

Waarvoor gebruiken?

Deze tabel gebruikt u voor het bepalen van de gebruikte hoeveelheid voer voor staldieren in de stalbalans. Deze tabel geeft ten eerste de opbrengst in ton voeder en stikstof en fosfaat per hectare van eigen geproduceerd voer. Daarnaast staan in de tabel de forfaitaire waarden van de hoeveelheid stikstof en fosfaat per ton ruwvoer en enkelvoudig diervoer (voor zover het diervoer niet afkomstig is van de diervoederleverancier).

Hoe te gebruiken?

Voor de berekening vermenigvuldigt u per diervoeder het aantal hectare van het betreffende diervoeder met de stikstof- en fosfaatgehalten. Voor de bepaling van de hoeveelheid stikstof of fosfaat van de begin- of eindvoorraad vermenigvuldigt u per diervoeder het gewicht met de forfaitaire gehalten van vers gewicht of droge stof gewicht.

Product als co-materiaal

Gebruikt u één van de producten als co-materiaal in een co-vergistingsinstallatie? Dan kunt u voor de forfaitaire gehalten gebruikmaken van de forfaits van het betreffende product. Lees meer over co-vergisting op de website van Het LNV-Loket.

Tabel 9 Forfaitaire opbrengst en stikstof- en fosfaatgehalten in ruwvoer en enkelvoudig diervoer

Gewas	Opbrengst (ton ds/ha)	Opbrengst (ton product/ha)	Stikstofgehalte (kg stikstof/ton ds)	Fosfaatgehalte (kg fosfaat/ton ds)	Stikstofgehalte (kg stikstof/ton vers product)	Fosfaatgehalte (kg fosfaat/ton vers product)
Snijmaïs	13,0	40,0	13,5	5,0	4,3	1,6
Maïskolvenschroot	7,8	14,0	15,7	7,8	8,6	4,3
Corncobmix (100% spil)	7,5	13,6	15,9	7,9	8,7	4,4
Corncobmix (25% spil)	7,3	12,0	15,9	7,9	9,7	4,8
Korrelmaïs	7,2	8,5	16,0	8,0	13,4	6,7
Gehele plant silage	8,8	10,5	19,8	7,5	16,6	6,3
Tarwe	6,7	7,8	23,9	9,0	20,1	7,8
Snijerwten	5,5	6,5	33,0	9,0	27,8	7,6
Gerst	5,0	5,9	22,0	10,0	18,5	8,5
Aardappelen (vers)	8,0	45,0	17,8	6,4	3,1	1,15
Aardappelen (kuil)	¹	¹	15,7	5,6	5,5	1,6
Appelen	¹	¹	4,2	1,8	0,7	0,2
Graanstro (rogge)	3,6	4,3	4,6	2,29	3,9	1,83
Graanstro (tarwe)	3,5	4,1	6,9	1,83	5,8	1,60
Grashooi	¹	¹	23,2	6,9	19,3	5,7
Graskuil	¹	¹	30,6	9,6	13,8	4,3
Graszaadstro	¹	¹	13,3	3,7	11,0	3,0
Rogge	4,6	5,3	18,2	8,4	15,8	7,3
Uien	4,6	46,4	21,6	5,7	2,2	0,7
Voederbieten	15,5	100,0	12,8	3,0	1,9	0,5
Witlofwortelen	²	²	7,8	5,2	1,3	0,5
Kaaswei	—	—	33,6	27,7	1,5	1,3

ds = droge stof

ha = hectare

¹ Opbrengst is sterk afhankelijk van teeltmethode en tijdstip van oogsten, en het betreft vaak een deel van de totale opbrengst van het jaar. De jaaropbrengst is afhankelijk van de stikstofgift.

² Altijd aanvoer van andere bedrijven, waarbij geen relatie met oppervlakte te maken is.

Tabel 10 Stikstofbehoefte gewassen en vanggewassen

Tabel 10a Stikstofbehoefte gewassen na vernietigen van grasland

Na het vernietigen van grasland moet u, in bepaalde perioden, direct een stikstofbehoefte gewas telen. Op de website van Het LNV-Loket leest u meer over het vernietigen van grasland.

Stikstofbehoefte gewassen die u na het vernietigen van grasland mag telen:

Aardbei	Chinese kool	Knolselderij	Maïs	Savooikool	Vaste planten
Aardappelen	Courgette	Knolvenkel	Meloen	Schorseneren	Venkel
Acidanthera	Fritillaria imperialis	Koolraap	Muscari	Sla	Voederbiet
Andijvie	Gladiol	Koolrabi	Narcis	Spinazie	Wintergerst
Anemone coronaria	Gras	Koolzaad	Paksoi	Spitskool	Winterrogge
Augurk	Graszaad	Krokus	Plantui, 2e jaars	Spruitkool	Wintertarwe
Bleek- en groenselderij	Graszoden	Kroten	Pompoen	Stam- en stokbonen	Winterui
Bloemkool	Iris	Kruiden	Prei	Suikerbiet	Witte kool
Boerenkool	Hyacint	Laanbomen: opzetters	Raapstelen	Suikermâis	Zaaiui
Broccoli	Karwij	Landbouwstambonen	Rabarber	Triticale	Zomertarwe
Buitenbloemen	Knolbegonia	Lelie	Rode kool	Tulp	

Tabel 10b Toegestane vanggewassen na telen van maïs op zand- en lössgrond

Na het telen van maïs op zand- en lössgrond moet u direct een vanggewas telen. Het geteelde vanggewas mag niet vóór 1 februari van het volgende jaar worden vernietigd. U mag voor dit vanggewas geen extra stikstofgebruiksnorm rekenen (zie tabel 1).

Vanggewassen
Bladkool
Bladrammenas
Gras
Triticale
Wintergerst
Winterrogge
Wintertarwe

Tabel 11 Omrekenennormen varkens- en pluimvee-eenheden

Waarvoor gebruiken?

De normen gebruikt u om uit te rekenen hoeveel varkens- of pluimvee-eenheden u nodig heeft voor het houden van uw dieren.

Hoe te gebruiken?

U berekent de benodigde varkens- en/of pluimvee-eenheden op basis van het gemiddeld aantal dieren dat u op jaarbasis houdt, of wilt houden, per diercategorie. Het gemiddeld aantal dieren vermenigvuldigt u met de omrekeningsfactor per diercategorie. U mag niet meer varkens of pluimvee gemiddeld op jaarbasis houden dan op basis van het aantal productierechten, dat is geregistreerd op uw bedrijf, is toegestaan.

Aandachtspunten

- Wanneer er geen pluimvee-eenheden op uw bedrijf staan geregistreerd, is het aantal kippen of kalkoenen op uw bedrijf nooit groter dan 250 pluimvee-eenheden.
- Wanneer er geen varkensseenheden op uw bedrijf staan geregistreerd, is het aantal varkens op uw bedrijf nooit groter dan drie varkensseenheden.
- Bij het bepalen van het gemiddeld aantal vleeskalkoenen geldt de datum van de afvoer van de hennen als afvoerdatum van het koppel. Dit geldt ook als u de hanen enkele weken langer op het bedrijf aanhoudt.

Diercategorienummer	Diersoort	Omrekeningsfactor
400	Fokzeugen inclusief biggen jonger dan 6 weken (ten minste eenmaal gedekt of geïnsemineerd: gaste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, zeugen waarvan de biggen gespeend zijn en waarvan de biggen aan een ander bedrijf worden geleverd ca. 6 weken na hun geboorte)	1,97 ve
401	Fokzeugen inclusief biggen biggen tot een gewicht van 25 kg (ten minste eenmaal gedekt of geïnsemineerd: gaste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, waarvan de biggen worden gehouden tot een gewicht van ca. 25 kg (ook fokzeugen waarvan de biggen op het eigen bedrijf worden gehouden))	2,74 ve
402	Opfokzeugen jonger dan 7 maanden (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 25 kg tot ca. 7 maanden, ook aangeleverde opfokzeugen van ca. 25 kg die worden afgeleverd op ca. 7 maanden of iets ouder en opfokzeugen afkomstig van het eigen bedrijf van exact 25 kg, die worden afgeleverd op ca. 7 maanden)	0,96 ve
403	Opfokzeugen van 7 maanden en ouder (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 7 maanden tot de eerste dekking, ook opfokzeugen die zijn aangeleverd op ca. 7 maanden of iets jonger, tot de eerste dekking)	1,59 ve
404	Opfokzeugen van een gewicht van 25 kg tot de eerste dekking (jonge zeugen, nooit gedekt of geïnsemineerd, gehouden voor de fokkerij van ca. 25 kg tot de eerste dekking. Opfokzeugen die zijn aangeleverd op ca. 25 kg, die niet op 7 maanden worden afgeleverd, maar worden aangehouden tot de eerste dekking; ook opfokzeugen afkomstig van het eigen bedrijf die worden aangehouden van exact 25 kg tot de eerste dekking)	1,11 ve
405	Opfokberen (jonge nog niet dekrijpe beren, die worden aangehouden voor de fokkerij, van ca. 25 kg tot ca. 7 maanden of iets ouder; ook beren afkomstig van het eigen bedrijf vanaf exact 25 kg)	1,09 ve
406	Dekberen (dekrijpe beren - ook zoekberen - van ca. 7 maanden en ouder; ook aangeleverde beren van iets jonger dan 7 maanden; beren afkomstig van het eigen bedrijf te rekenen vanaf exact 7 maanden)	1,86 ve
407	Biggen (gespeende biggen die op ca. 6 weken zijn aangeleverd, die worden afgeleverd op ca. 25 kg; ook op 6 weken aangeleverde biggen die op het eigen bedrijf worden aangehouden voor de mesterij, tot exact 25 kg)	0,36 ve
410	Slachtzeugen (zeugen die niet meer gebruikt worden voor de fokkerij, maar worden afgemest)	1,59 ve
411	Vleesvarkens (varkens die doorgaans worden gemest vanaf ca. 25 kg of iets lichter tot ca. 110 kg; ook biggen afkomstig van het eigen, gesloten bedrijf vanaf exact 25 kg)	1 ve

Diercategorienummer	Diersoort	Omrekenings-factor
300	Opfokhennen en -hanen van legrassen, jonger dan ca. 18 weken (opfokhennen en -hanen voor de vervanging van hennen en hanen van legrassen, inclusief (groot)ouderdieren, die worden afgeleverd op ca. 18 weken; dieren die op het eigen bedrijf worden aangehouden worden tot exact 18 weken meegeteld)	0,4 pe
301	Hennen en hanen van legrassen, ca. 18 weken en ouder (hennen en hanen - inclusief (groot)ouderdieren - die zijn aangeleverd op ca. 18 weken; ook van het eigen bedrijf afkomstige hennen en hanen - inclusief (groot)ouderdieren - vanaf exact 18 weken)	1 pe
310	Opfokhennen en -hanen van vleesrassen (opfokhennen en -hanen ter vervanging van (groot)ouderdieren van vleesrassen, die worden afgeleverd op ca. 19 weken; dieren die op het eigen bedrijf worden aangehouden worden tot exact 19 weken meegeteld)	0,5 pe
311	Ouderdieren van vleesrassen (ouderdieren - inclusief grootouderdieren - van vleesrassen, die zijn aangeleverd op ca. 19 weken; ook van het eigen bedrijf afkomstige (ouder)dieren, vanaf exact 19 weken)	1,48 pe
312	Vleeskuikens (kuikens die voor de slacht worden afgeleverd)	0,48 pe
200	Jonge kalkoenen (hennen en hanen voor de productie van broedeieren ca. 0 tot ca. 6 weken, gehouden op een quarantainebedrijf)	0,52 pe
201	Opfokkalkoenen (hennen en hanen voor de productie van broedeieren van ca. 6 tot ca. 30 weken, gehouden op een opfokbedrijf)	2,94 pe
202	Kalkoenen ouderdieren (hennen en hanen voor de productie van broedeieren van ca. 30 weken en ouder)	4 pe
210	Vleeskalkoenen (vanaf het opzetten bij aanvang van de mestperiode tot de aflevering voor de slacht)	1,58 pe

Tabel 12 Uitrijdperioden

Tabel 12a Uitrijdperioden 2010 - 2011

Voor het gebruik van dierlijke meststoffen en zuiveringsslib gelden verschillende uitrijdperioden, afhankelijk van de mestsoort, de grondsoort en of er sprake is van grasland of bouwland. Hieronder vindt u een overzicht voor de jaren 2010 en 2011.

De uitrijdperioden in deze tabel gelden niet als de bodem bevroren, besneeuwd of met water verzadigd is. Ook mag geen mest worden aangewend als de bodem wordt bevoeid, beregend of geïnfiltreerd.

Zuiveringsslib dat niet meer dan 70 gram stikstof per kg droge stof bevat mag onder voorwaarden het hele jaar worden aangewend. Meer informatie vindt u op de website van Het LNV-Loket.

De uitrijdregels voor compost, overige organische meststoffen, EG-meststoffen, overige anorganische meststoffen en kalkmeststoffen vindt u op de website van Het LNV-Loket.

Grasland				Bouwland			
Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op klei- en veengrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op klei- en veengrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op klei- en veengrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op klei- en veengrond
januari				*			
februari							
maart							
april							
mei							
juni							
juli							
augustus							
september				*			
oktober				*			
november				*			
december				*			

Uitrijden verboden

Uitrijden toegestaan

* Vaste dierlijke mest en steekvast zuiveringsslib op bouwland op zand- en lössgrond mag het hele jaar worden aangewend bij de aanplant van plantsoen- en fruitbomen.

Tabel 12 Uitrijdperioden

Tabel 12b Uitrijdperioden 2012 - 2013

Voor het gebruik van dierlijke meststoffen en zuiveringsslib gelden verschillende uitrijdperioden, afhankelijk van de mestsoort, de grondsoort en of er sprake is van grasland of bouwland. Hieronder vindt u een overzicht voor de jaren 2012 en 2013.

De uitrijdperioden in deze tabel gelden niet als de bodem bevroren, besneeuwd of met water verzadigd is. Ook mag geen mest worden aangewend als de bodem wordt bevoeid, beregend of geïnfiltreerd.

Zuiveringsslib dat niet meer dan 70 gram stikstof per kg droge stof bevat mag onder voorwaarden het hele jaar worden aangewend. Meer informatie vindt u op de website van Het LNV-Loket.

De uitrijdregels voor compost, overige organische meststoffen, EG-meststoffen, overige anorganische meststoffen en kalkmeststoffen vindt u op de website van Het LNV-Loket.

Grasland				Bouwland			
Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op klei- en veengrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op klei- en veengrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op zand- en lössgrond	Vaste mest en steekvast zuiveringsslib op klei- en veengrond	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op klei- en veengrond
januari				*			
februari							
maart							
april							
mei							
juni							
juli							
augustus					**		**
september				*			
oktober				*			
november				*			
december				*			

Uitrijden verboden

Uitrijden toegestaan

* Vaste dierlijke mest en steekvast zuiveringsslib op bouwland op zand- en lössgrond mag het hele jaar worden aangewend bij de aanplant van plantsoen- en fruitbomen.

** Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib op bouwland mag op alle grondsoorten worden aangewend tot 1 september als uiterlijk 31 augustus van hetzelfde jaar een groenbemester wordt geteeld of in het aansluitende najaar bollen worden geplant.